

3/2018

fabaa

Menestystä terveillä ja tuottavilla eläimillä

- ***Huippujen huuhtelu kannattaa***
- ***Innolla eteenpäin***
- ***Moocall Heat hoitaa hommansa***

Paras tuotos syntyy kestävillä ja terveillä lehmillä

Paras elinikäistuotos syntyy terveillä lehmillä, joilla on hyvä rakenne.

FabaTuotos^{VG}-ominaisuusryhmän sonneissa yhdistyy hyvän tuotoksen lisäksi kestävyys ja hedelmällisyys. Faban verkkokaupan laajasta valikoimasta löydät aina tarpeisiisi sopivia sonneja, joiden tyttären tuotokset ja pitoisuudet ovat kohdillaan.

Tutustu monipuoliseen valikoimaan
verkkokaupassa: webshop.faba.fi

FabaTuotos^{VG}

Tuotokseltaan parhaat

Välietappina 12 000

KUN 20 VUOTTA SITTEN aloittelimme uraamme Rokkilan tilan lypsykarjan parissa, karjamme keskituotos hipoi 10 000 kiloa. Seurasi tuotannon laajentamista, sekoilua jalostusmaailmassa sekä ylenpalttista ihastumista näyttelytyyppeihin lehmiin. Alimmillaan käytiin 8 500 kg paikkeilla.

MATKAN VARRELLA ON OPITTU toivottavasti jotakin. Keskityimme yhteen rotuun – näin pystymme turvaamaan eläimille sopivimman ruokinnan ja olosuhteet. Jalostukseenkin on helpompi panostaa täysillä yhden rodun näkökulmasta.

MAIDON PITOISUUDET on tärkeä asia. Lehmän ei tarvitse lypsää ihan niin paljoa, kun kuiva-ainetta on enemmän. Toisaalta myös maitorekan lastina kovemmat pitoisuudet on pikkuisen ekologisempaa kuin laihemman maidon rahtaus.

JALOSTUKSESSA on jatkuvasti kiinnitettävä huomiota tuotokseen vaikuttaviin asioihin. Hyvä tuotos ei ole koskaan itsestäänselvyys, vaikka lehmien keskimääräinen kapasiteetti hyvään tuotokseen onkin lisääntynyt.

Kun jalostuksessa on toivottavasti onnistuttu, on tärkeää, että olosuhteet ja hoitokäytännöt tukevat oikealla tavalla lehmää

saavuttamaan sen, mihin se pystyy. Hoidetaan lehmää systemaattisesti ja ennakoiden. Tästä lehdestä löydät vinkkejä niin jalostukseen kuin eläinten tuotoskyvyn ylläpitämiseenkin.

TÄLLÄ HETKELLÄ meillä ollaan noin 400 kilon päässä 12 000 EKM kilosta. Lopullinen tavoite se ei tietenkään ole. Mukava välietappi kuitenkin. Ja varmasti kakun, kahvin ja kuoharin paikka, kun tavoite saavutetaan. Varsinkin, kun lehmämääräkin on kuitenkin reilusti yli kymmenkertaistunut näiden 20 vuoden aikana.

Annamari Torttila

Kannen kuva Jari Kesänen

FABAN JÄSENLEHTI

Faba osk
PL 95 (Korpikyläntie 77)
15871 Hollola
Puh. 020 747 2020

Toimitusjohtaja
Antti Latva-Rasku
Puh. 0400 342 039

Tuoteryhmäjohtaja
Marja Eskelinen
Puh. 040 311 5100

Myynti- ja markkinointijohtaja,
päätoimittaja
Tapani Puumala
Puh. 0400 186 128

Markkinointipäällikkö
Eve Jussila
Puh. 043 826 9444

Lehden toimitus
Eveliina Kuukkanen-Vekeli
Puh. 043 825 1468

Sähköpostiosoitteet
etunimi.sukunimi@faba.fi
www.faba.fi

Painopaikka
Punamusta, 2018

Ayrshiret ja holsteinit *kilpasilla*

Vieremällä sijaitseva Perkkiön tila ei ole nimensä mukainen takamaiden uudisniitty. Iisalmesta Ouluun johtava valtatie halkaisee maat ja seitsemän vuotta sitten valmistuneessa kahden robotin pihatossa on 130-päinen huippukarja. Viime vuonna **Satu** ja **Tuomo Pulkan** hienon karjan energiakorjattu keskituotos nousi 12 146 kiloon.

Teksti Mikko Säynäjärvi | Kuvat Jari Kesänen

"Satu lukee eläimiä. Me muut tarvitsisimme apuvälineitä", Tuomo Pulkka sanoo.

Anita Hyvösen ja Sadun yhteistyö on kestänyt jo yli 20 vuotta.

Rodut käyvät kovaa kisaa, mutta Satu taitaa olla hieman ayrshiren puolella?

Satu, 45, ja **Tuomo**, 49, aloittivat 1998 yhteisen karjanpidon 30-päisellä ayrshire-karjalla. Faban asiakaspäällikkö **Anita Hyvönen** on ollut alusta alkaen mukana Perkkiön karjan jalostustyössä. "Anita on tuttu jo kotitaltani, joten yhteinen taival on ollut pitkä", Satu kertoo.

Putken venytystä

Laajennus 50 lehmään tehtiin 2001 ja siitä eteenpäin lehmämäärä kohosi tasaisesti. "Lypsyputkea aina vaan venytettiin", Satu nauhahtaa. Anitan ja jalostusasiantuntijoiden avulla karjaan saatiin huippuainesta, ja parhaimmillaan hiehoja oli kasvamassa kolmessa navetassa. Tällöin karjaan tulivat myös ensimmäiset holsteinit.

"Lypsyrobotin näimme ensimmäisen kerran Kuopion Farmarissa 2001. Kymmenen vuoden kuluttua sellainen oli sitten meilläkin", Tuomo kertoo. Uuden robottinavetan eläinaineksen hankintaan tehtiin 2010 aivan ensimmäisiä FabalNTO-sopimuksia. Olihan jo aiemmista eläinhankinnoista kertynyt runsaasti hyviä kokemuksia. Tällä kerralla otettiin avuksi myös alkiohuuhelut ja sukupuolilajiteltu siemen.

Piirustukset pöytälaatikossa

Uudessa navetassa lähdettiin liikkeelle 70 lehmällä ja seuraavana vuonna pääluku kasvoi 100 lypsävään. Nyt tuotannossa on lähes 130 lehmää ja keskituotos on yli 12 000 kiloa EKM. Laajennus on tulossa jossakin vaiheessa. "Piirustukset ovat pöytälaatikossa, mutta tuleeko uusi halli hiehoille vai sekä hiehoille että umpilehmille? Sen ratkaisevat maidon hinta ja poikien mielipide", Tuomo kertoo.

Eläinhankinnoissa ja jalostustavoitteena terveys on etusijalla. "Kantapään kautta ollaan saatu oppia terveyden merkityksestä. Kaksi vuotta sitten aureus vei meiltä 20 lehmää. Silloin huomasimme pienuutemme", Satu kertoo.

Sadun puheissa terveys korostuu, mutta karjasta ja tulokista näkee monipuolisen jalostuksen tulokset. Eläimet ovat tuottavia, terveitä ja helppohoitoisia. "Anitan kanssa katsomme suvut ja minä valitsen jatkajat. Anita puolestaan tuntee tavoitteet, joten hän tilaa sopivat sonnit säiliöömme. Kaikki hiehovasikat genomitestataan ja Anita rakennearvostelee jokaisen ensikon", Satu kertoo.

>>

"Suuret linjat keskustellaan yhdessä. Minä en tiedä peltopuolesta, eikä Tuomo lehmistä. Työnjako on näin melko selvä", Satu Pulkka toteaa.

Yläsavolaista ylpeyttä

"Käytämme sonneja hyvin monipuolisesti. Tietenkin omia sonneja VH Latua ja VH Ranea oli mukava käyttää. Suurin ilonaihe on kuitenkin entisten naapureiden sonnien, kuten VR Hashtagin ja VR Biisin, menestys. Täältä päin tulee niin hienoja eläimiä", Satu iloitsee. Jalostus ei rajoitu vain sonneihin. VikingGeneticsin sopimushuhteluja on tehty runsaasti ja Hollolasta tulleesta X-alkiosta on tuore tiineys.

Karjassa on selvä ayrshire-enemmistö ja todennäköisesti se sellaisena säilyy. Satu on rodun puolestapuhuja ja uskonvahvistuksena hänellä on asiasta selviä faktoja. "Leikkimielinen ayrshire vs. holstein -kisa on jatkuvasti käynnissä. Vertaan siinä rotujen EKM-tuotosta. Tällä hetkellä ayrshiret johtavat sadalla kilolla. Toisin tulos perustuu viime kesän säilörehuun. Holsteinit ovat heikempää heikkolaatuisille rehuille ja huippulaatuisilla rehuilla asetelmat kääntyisivät hieman holsteinien eduksi", Satu toteaa.

Aina on kehitettävää

Karjassa pitää olla aina joku kehityskohde, mutta ei liian monta kerrallaan. Nyt Sadun ja Tuomon tavoite on alentaa hiehojen poikimaikää kahdella kuukaudella 24 kuukauteen.

Siihen pääsemiseksi kaikille hiehoille asennettiin Heatime-pannat. "Satu lukee eläimiä hienosti, mutta me miehet tarvitsemme apuvälineitä. Välillä pojat ja minä menemme laput silmillä.

Tämä pätee niin kiimojen, kuin myös pienien ruokintamuutosten huomauttamiseen", Tuomo kehuu.

Tilan työt hoituvat omalla porukalla ja palkatulla karjanhoitajalla. Kaksospojat **Ville** ja **Juho**, 19, ovat innostuneita konemiehiä ja tilalle on hankittu kalustoa myös pienimuotoista urakointia ajatellen. Myös nuorimmainen **Herkko**, 13, hoitaa mönkijällä monia hommia.

Urheilua ja edustusta

Vastapainoksi arjen askareille koko perhe harrastaa juoksua ja hiihtoa. Miesporukka käy lisäksi metsällä. Tuomo on jättänyt kunnalliset ja pankin luottamustoimet, mutta aktiivinen perhe ei ole päässyt eroon näistä tehtävistä. Nyt on Sadun vuoro edustaa alueen maidontuottajia Itä-Maidon hallituksessa ja Valion hallintoneuvostossa. "Kuuntelen, olen tuntosarvina ja vien viestiä eteenpäin", Satu kuvaa nykyistä tehtäväänsä.

Maidontuotannon puolesta puhuminen näkyy myös Perkkiön tilan vierasmäärissä. Viimeisin tapahtuma tilalla oli heinäkuinen Äpyliähvääri, jonne kerääntyi karjaväkeä ja tuotannosta kiinnostuneita vieraita yli 400. **f**

Perkkiö, Vieremä

Omistajat Tuomo ja Satu Pulkka

Pojat Ville, Juho ja Herkko

Kahden robotin pihatto vuodelta 2011

Ayrshirejä 65 %, holsteineja 35 %

Keskituotos 130: 12 146 kg EKM

Peltoa 163 ha, josta omaa 110 ha
Lisäksi sopimustuotantoalaa 20 ha
Kaikki nurmella

Metsää 150 ha

Tilalla on yksi palkattu karjanhoitaja

Pienimuotoista urakointia

Rantalaidon ja lämpiävä savusauna. Kulttuurimaisemaa parhaimmillaan.

Miss' onnesi on

(Nälkämaan laulu, 3. säkeistö)

Juuso ja Heli Heikkiselle kotiseutu on tärkeä. "Juuson koti on täällä ja minäkin kajaanilaisena tykkään näistä seuduista. Täällä pysyminen edellyttää kuitenkin maidontuotannon kehittämistä", Heli kertoo.

Teksti ja kuvat **Mikko Säynäjäarvi**

Ja työhön on ryhdytty. **Juuso**, 27, ja **Heli**, 28, ovat kiertäneet ahkerasti katsomassa uusia pihattoja. "Ympäristölupahakemus on sisällä ja nyt alan laatia investointihakemusta sekä rakennuslupaa", Juuso kertoo työn edistymisestä.

Intoa Hollolasta

Karjan osalta tilanne on myös hyvin hallussa. Juuson vanhemmat aloittivat suvuiltaan parhaimpien genomitestauksen. Sukupolvenvaihdon jälkeen 2017 Heli ja Juuso ovat ryhtyneet testaamaan kaikki hiehoasikat. FabajASUssa on huomioitu robottiin siirtyminen jo pitkään. Tällä hetkellä robottimaisuus on ykköstavoite ja hedelmällisyys toinen.

FabaINTO-sopimus sai alkunsa Hollolasta. "Kävimme kevättalvella ItäMaidon matkalla Valion pääkonttorilla ja paluumatkalla poikkesimme Hollolassa. Siellä Faban asiakaspäällikkö **Anita Hyvönen** esitteli palvelun. Asia jäi hautumaan ja muutaman kuukauden mietittyämme teimme FabaINTO-sopimuksen", Juuso kertoo.

Nupoutta ja lajiteltua

Jo ennen sopimusta X-Vik-siemenen käyttöä oli lisätty, mutta nyt sen osuutta lisättiin edelleen. Varsinkin VH Monty P oli ollut kovassa käytössä. Heli ja Juuso arvostavat nupoutta ja VH Monty P:n ohella myös VH Zik PP RC on ollut käytössä. Alkiosta on yksi tiineys ja toinen alkio on tulossa siirtoon.

100-tonnari Apple ei ennen antanut koskea, mutta tykkää nyt rapsutuksesta. Parhaalla kaudellaan **Apple** (H.Unitas x Fänriksgård) lypsi yli 14 000 kiloa maitoa.

Valtaosa uusista ostoeläimistä hankitaan lopettavasta parsinavetasta. "Holsteinissa kuitenkin pysytään", Heli toteaa rotukysymykseen.

Kuhmossa luontoharrastukset ovat kaikkia lähellä. "Metsäystys ja kalastus ovat nyt kiireiden takia sivussa", Juuso toteaa. Heli puolestaan harrastaa luontokuvausta omaksi ja kavereiden iloksi. "Lasten vähän kasvettua koira olisi kiva kaveri luonnossa liikkueessa. Hevostakin tekisi mieli, mutta Juuso on sanonut ehdottaman ein siihen", Heli naurahtaa. **f**

Sintiö, Kuhmo

Omistajat Heli ja Juuso Heikkinen

Lapset Mari, 4 kk, ja Matti, 2 v

Omaa peltoa 48 ha, vuokralla 10 ha ja 6 ha raiviota

Metsää 80 ha

Keskituotos 30: 11 600 kg EKM

Puhdas holstein-karja

Uusi yhden robotin pihatto valmistuu vuoden 2019 loppupuolella

Karja on ollut tuotosseurannassa vuodesta 1924

Huuhtelusopimukset lisäävät alkiotarjontaa!

HYVÄN ELÄIMEN HUUHTELEMINEN KANNATTAA! Alkioita käyttämällä jokaiseen karjaan on mahdollista saada uutta, hyvää eläinainesta. Erityisesti X-alkioille on kysyntää ja niitä tuotetaan nyt genomitatuista huippueläimistä. Hyvän genomitatuksen saanutta hiehoa voidaan myös kysyä ostettavaksi Hollolan asemalle alkiotuotantoon. Lisäksi eläimen huuhtelu kotitilalla on aina mahdollista.

Faba tekee huuhteluista myös sopimuksia tilojen kanssa. Jos sopimus tehdään, vastaa Faba huuhtelukustannuksista ja omistaa alkiot. Alkioiden markkinatilanteen mukaan huuhtelusopimuksia tehdään kaikille roduille. Tila voi huuhdella myös omalla kustannuksellaan ja myydä alkioita eteenpäin. Näin voi samalla saada lisätuloa.

Huolellisuudella parhaat tulokset

Alkiosaannon varmistamiseksi on tärkeitä toimia alkionsiirtoeläinlääkärin antaman huuhteluohjelman mukaisesti. Kiimanseuranta, hormonipiikitykset ja muut toimenpiteet tulee tehdä annettua ohjeistusta noudattaen. Kaikista ongelmista kannattaa ilmoittaa välittömästi

niiden ilmennettyä huuhtelevalla eläinlääkärille tai alkionsiirtoseminologille.

Huuhtelusiemennyksissä on varmin ta käyttää kokenutta seminologia. Mikäli siemennys on hankala, kannattaa asiasta ilmoittaa heti huuhteluryhmän jäsenille. Oikein tehty siemennys riittävästi annosmäärällä on edellytys hyvälle alkiosaaliille.

Monta kerralla

Kannattavinta on huuhdella samana päivänä useampi eläin. On hyvä huomata, että jos samalla päivälle on jo sovittuna esimerkiksi VikingGeneticsin sopimushuuhtelu, voidaan tilan toinen eläin huuhdella omakustanteisesti. Faban kanssa tehdyn sopimuksen mukaisia huuhteluja pyritään aina tekemään samalla tilalla 2-3/huuhtelupäivä. Lähinaapuritkin voivat yhdistää huuhteluja samalle päivälle. Yhteistyöstä on siis etua huuhteluista suunniteltaessa.

► Iskolassa huuhdeltiin samana päivänä kaksi eläintä. Hieho VG Oprah VikingGeneticsin sopimuksella ja lehmä Kankaan Mainio Faban sopimuksella. Hiehosta saatiin 11 alkioita ja tuoreena siirretyt 5 näyttäisivät tarttuneen. Mainiosta saatiin 5 alkioita ja ne menivät Faban myyntiin. Valmistelut menivät hyvin ja tuloksiin ollaan tilalla todella tyytyväisiä.

Jos alkiohuuhtelu on tulossa, kannattaa samalla aina myös valmistella vastaanottajia alkionsiirtoa varten. Alkioiden siirtäminen tuoreena on järkevää ja lisäksi tuoreiden alkioiden uusimisprosentti on hieman pakasteita parempi. Lisäksi huuhteluista voi tulla alkioita, joita ei voida pakastaa. **f**

Jaana Vuolteenaho

Tuotepäällikkö, lisääntymispalvelut

Kiinnostuitko alkiohuuhteluista?

Lisätietoja alkiohuuhteluista ja huuhtelusopimuksista saat tilasi jalostusasiantuntijalta. Tilasi asiantuntijoiden yhteystiedot löydät täältä: <http://www.faba.fi/fi/yhteystiedot/karjanumero>

Terve ja tuottava eläin *luo menestystä*

Taloudellisen eläimen resepti on yksinkertainen; se on terve, kestävä ja tuottaa hyvin. Eläinainesta kehitetään hyödyntämällä tietoa ja osaamista. Sonnivalinnoissamme luotamme vahvaan tietopohjaan mm. terveysominaisuuksista, koska hyvä terveys johtaa kestäväan ja tuottoisaan eläimeen.

Eläinaineksen kehittäminen lähtee liikkeelle aina oman karjan tavoitteista. Yhteinen tavoitteemme on kehittää karjan ominaisuuksia ja siten parantaa karjanomistajan taloudellista menestystä.

Kestävyys = NTM

Eläinaineksen kehittämisen kannalta on tärkeää, että eläimet pystytään laittamaan paremmuusjärjestykseen.

Työkaluna käytämme alan kehittyneintä NTM-kokonaisjalostusarvoa. NTM pitää sisällään kaikki ne ominaisuudet, jotka parantavat lehmien kestävyttä (tuotos, terveys, hedelmällisyys, rakenne, käyttöominaisuudet). NTM:n luotavuus perustuu siihen, että laskennan pohjana ovat kattavat, vuosikymmenien ajan ylläpidetyt tietojen keruujärjestelmät kaikissa Pohjoismaissa.

Miten jalostaa tuotosta, kestävyttä ja terveyttä?

Resepti on yksinkertainen: valitse sonnit, joilla on parhaat NTM-arvot.

Kun haluat kehittää tuotosta, kiinnitä huomio terveys- ja hedelmällisyysominaisuuksiin sekä utarerakenteeseen, jolloin varmistat kestävyden. Tuotos

kehittyy parhaiten, kun eläinvalinnassa keskittyy tuotos- ja maitokiloindeksiin. Eläimen koolla sen sijaan ei ole positiivista yhteyttä tuotoksen kanssa. Tuotossonnien valinnalla kohennat myös maidon kuiva-aine koostumusta!

Rakenneominaisuuksista eniten kestävyteen vaikuttavat utarerakenne (muoto sekä etukiinnitys) ja jalkarakenne. Terveysominaisuuksia jalostamalla parannat kestävyttä.

Faban laaja sonnivalikoima tarjoaa karjanomistajalle vaihtoehtoja, jotka edistävät tuotos-, terveys- kestävyys- ja rakenneominaisuuksia. Hyvällä eläinaineksella on iso taloudellinen merkitys ja siksi jalostuksen välineenä toimii parhaiten luotettava ja alan kehittynein menetelmä, NTM-kokonaisjalostusarvo. **f**

Huippusonneja ja alkioita

FABAN TARJOAMA VikingGeneticsin siemenainesvalikoima on markkinoiden laajin ja se täydentyy kuukausittain. Hintavertailussa VG:n siemenaines on erittäin kilpailukykyinen. Toimitustapamme ovat monipuoliset ja käytettävissäsi on myös ammattitaitoiset seminologi- ja hedelmällisyyspalvelut.

VikingHolstein

- hyvä kestävyys ja hedelmällisyys
- tuotostaso tasoissa kansainvälisessä vertailussa
- optimaalinen koko: terve, taloudellinen ja tuottava

VikingRed

- hyvä maitotuotos, korkeat pitoisuudet
- hyvä lypsettävyys
- kestävä ja terve

Hyvää on mukava myydä

Seminologi **Erkki Hanhimäki** on vannoutunut FabaHELMi-palvelun ja SenseTime-karjanseurantalaitteiston puolestapuhuja. Ne tuovat hedelmällisyysasioiden hoitoon järjestelmällisyyttä, helppoutta ja alkavien ongelmien ehkäisyä.

Teksti ja kuva **Mikko Säynäjä**

Alahärmässä syntyneen **Erkin** ura sai alkunsa suomenkarjan lehmästä. ”Meillä itsellä ei kotona ollut lehmiä, mutta jokin niissä veti puoleensa. Hyppäsin-kin kuuden tai seitsemän vanhasta lähtien naapurin navetassa. Ensikohtaamiseni oli Nukke-niminen suomenkarjan lehmä ja siitä kai sai alkunsa kiinnostukseni suomenkarjaan”, Erkki kertoo.

Tärkeitä lehmät

Suomenkarjasta Erkki ei päässyt eroon myöhemminkään. Alajärven maatalousteknistä koulua käydessään hänen harjoittelutalokseen osui suomenkarjaa pitävä tila ja hänellä itsellään oli niitä 15 vuoden ajan. ”Vaikka olen ollut tiiviisti suomenkarjan parissa, niin silti kaiken rotuiset ovat minulle tärkeitä”, Erkki jatkaa.

Lehmien ohella hevoset ovat Erkin sydäntä lähellä. Hänellä oli omia hevosia useampia vuosia, mutta nyt ei ole osaomistuksiakaan. ”Harrastan ravipenkkiurheilua. Hevosurheilu-lehti tulee luettua tarkkaan ja tykkään käydä raveissa. Sikäli olen erikoinen, että en ole koskaan harrastanut ravipelejä”, Erkki kertoo.

Arjen auttajaksi

Koulun ja armeijan jälkeen Erkki toimi lomittajana. Vuonna 1984 hän kävi seminologikurssin, mutta jatkoi kurssin jälkeen johtavana lomittajana. Seminologin ammattitaito pysyi yllä tuurauskeikkoja tehden, kunnes 1991 Erkki otti vakituisen seminologin pestin Härmässä. Nykyisin Erkin työalue on Pirkanmaa.

Asiakasvastaavan tehtävät tulivat Erkille 2013. ”Vastaavana olen joskus stressaavaa, mutta samalla haastavaa ja antoisaa. Se on rohkauttanut ja kehittänyt minua todella paljon. Asiakasvastaavakäynnit ovat tärkeitä, sillä tavallisilla siemen- nyskäynneillä ei ehdi paneutua riittävästi muihin asioihin”, Erkki kertoo.

Hedelmällisyysasiantuntijan rooli ja FabaHELMi tulivat mukaan seuraavana vuonna. ”Palvelu on tuonut karjoihin ennen kaikkea järjestelmällisyyttä. Kaikilla useamman vuoden mukana olleilla asiakastiloillani ovat hedelmällisyysasiat menneet hienosti. Pirkanmaalla myös eläinlääkärien kanssa yhteistyö sujuu erinomaisesti”, Erkki toteaa.

Menestystarina

Kolme vuotta sitten Erkki sai vastuulleen myös Heatimen myynnin. Nyt laitteisto on vaihtunut SenseTimeksi, mutta menestys jatkuu. Kaikkiaan Erkki on myynyt yhteensä 40 Heatime- ja SenseTime-laitteistoa.

”Todella mukava laite myydä, sillä se toimii aina. Hiehot voidaan siementää menestyksellä hälytysten perusteella ja märetunnistin löytää lähes kaikki alkavat ongelmat. Umpilehmienkin joukosta on löydetty yllättävän paljon toimenpiteitä vaativia juttuja”, Erkki kertoo. **f**

”Heatime on luotettava kiimanseurantalaite. SenseTime on puolestaan kehittänyt terveydenseurantajärjestelmä, jonka mukana tulee huippuluokan kiimanseuranta”, Erkki kuvaa järjestelmien eroa.

Terhi Kangas ja karjan nuorin tulokas. Muutaman päivän ikäinen VR Viljarin tytär odottelee vielä nupoutusta ja sen yhteydessä tehtävää korvamerkkien laittoa.

Genomitestin tilaaminen *helpompaa kuin koskaan*

Ensimmäisiksi ehdittiin Sievin Markkulassa

KARI JA TERHI KANKAAN tilalla Sievin Markkulassa uusi genomitestien tilausohjelma otettiin käyttöön positiivisin kokemuksin. Terhi huomasi Facebookissa, että genomitestauksen tilaamista varten on avattu uusi järjestelmä. MinunMaatilani-palvelussa toimiva ohjelma vaikutti näppärältä, joten hän päätti kokeilla sitä saman tien. - "Ohjevideot olivat selkeät ja niiden avulla tilaaminen oli helppoa" Terhi kertoo.

MINUNMAATILANI-PALVELU on Kankaan tilalla paljon käytössä, onhan tila ollut mukana jo ohjelman pilottiryhmässä. Vuoden alusta käyttöön tilalla otettiin käyttöön DNA-korvamerkit, joilla testataan kaikki syntyvät lehmävasikat. Genomituloksia käytetään luonnollisesti karjan jalostamiseen sekä tarvittaessa ylimääräisten lehmävasikoiden karsintaan.

Genomitesti on...

- Helppo toteuttaa → tilaa MinunMaatilani kautta, näytteenotto korvamerkkien avulla tai TEGO-menetelmällä
- Paljon lisätietoa vasikan perimästä aikaisessa vaiheessa. Genomiarvostelun avulla tulee lisää varmuutta terveysominaisuuksien arviointiin ja NTM varmentuu → auttaa lehmävasikoiden valinnassa → voit valita vain parhaat vasikat tuleviksi lypsylehmiksi sekä valita entistä paremmin sopivimman siemennyssonnin
- Edullinen – genomiarvostelun saa vajaalla 30 eurolla
- Nopea – näytteen saapumisesta Fabalabiin menee n. 2kk eläimen genomiarvostelun julkaisemiseen. Genomiarvostelut ja muut jalostusarvostelut löytyvät Jalostuksen verkkopalvelujen indeksilistaukselta ja ovat käytössä myös FabaJASUssa ja kantakirjatodistusten kautta.
- Luotettava – tutkitusti hyödyllinen lehmävasikan ominaisuuksien ennustamisessa.

Bolifast Rumen tehostaa pötsin toimintaa poikimisen jälkeen

► POIKIMISEN YHTEYDESSÄ

tapahtuu ruokinnassa merkittäviä muutoksia. Umpikauden nuikemmasta ruokinnasta siirtyminen voimakkaaseen väkirehuruokintaan on usein riski pötsin toiminnalle ja sen happamoitumiselle. Jos pH laskee alle normaalin 6-7, pötsin mikrobit eivät ehdi sopeutua tapahtuneeseen ruokinnan muutokseen.

► BOLIFAST RUMEN TUKEE

pötsimikrobien toimintaa ja auttaa niitä voimaan hyvin. Rumen sisältää mikrobien kasvutekijöitä ja normalisoi pötsin pH-tason. Vitamiinit, antioksidantit sekä aminohapot ehkäisevät tehokkaasti pötsiasidoosia eli pötsin happamoitumisen syntymistä.

► **ANNOSTUS:** Yksi annos Bolifast Rumenia sisältää sekä nopeasti imeytyvän että hitaasti imeytyvän boluksen. Poikimisen yhteydessä annetaan yksi annos eli käytännössä annoksen molemmat bolukset samalla kertaa. Bolukset imeytyvät täysin 24 tunnin kuluessa.

► **BOLIFAST RUMEN** tulee myyntiin syyskuun aikana Faban verkkokauppaan ja seminologeille.

Samaan tuoteperheeseen kuuluvat myös Boliflash Fertil ja Calcium-valmisteet lehmille sekä Hydrafeed-valmiste vasikoille.

Nopeasti imeytyvä Hydrafeed vasikkaripuliin

► Vasikkaripuli on pikkuvasikoiden yleisin sairaus. Sairastumiseen vaikuttaa monta tekijää, joiden ennaltaehkäisyyn kannattaa kiinnittää huomiota. Jos vasikka kuitenkin sairastuu, on tärkeintä huolehtia vasikan nestetasapainosta. Ripuloivan vasikan suoliston nestetasapaino on häiriintynyt ja se menettää löysän ulosteen mukana elimistöstään nestettä ja suoloja. Mitä aikaisemmin ja tehokkaammin vasikkaripulua hoidetaan, sitä nopeammin eläin toipuu ja paranemismahdollisuudet kohenevat. Hoito kannattaa aloittaa heti, kun vasikka on alakuloinen tai alkaa ripuloida, tällöin se tehoaa parhaiten.

► Hydrafeedia annetaan vasikalle 2-3 kertaa päivässä noin 2 litraa kerrallaan. Myös maidon juottamista jatketaan, mutta samanaikaisesti elektrolyyttijuoman kanssa maitoa ei suositella annettavaksi. Hydrafeed takaa vasikalle kokonaisvaltaisen elektrolyyttien saannin ja toimii nopeasti imeytyvänä energialähteenä. Hydrafeed auttaa siten nestejä elektrolyyttitasapainon saavuttamisessa. Valmiste on maukas ja vasikat juovat sitä mielellään.

► HYDRAFEED tulee myyntiin syyskuun aikana verkkokauppaan ja seminologeille.

Syksyn tapahtumia – laita päivämäärät kalenteriin jo nyt!

- KoneAgria Jyväskylässä 11.-13.10.
- Maatalouskonemessut Helsingissä 15.-17.11.

Lämmin kiitos kaikille Lypsikit Livenä 2018 -tapahtuman vierailutiloille!

Lapatto Vesa ja Nina
Kallio ja Kantonen mty
Kirvesniemi Ari ja Riitta
Roimola mty
Kivelä Aleks
Haaja Terttu
Olli Harri ja Tuula

Uutisia, tapahtumia, tunnelmia ja tietoa – seuraa Fabaa somessa ja poimi talteen parhaat vinkit.

Urituspalvelulla turvallisuuutta ja hyvinvointia navettaan

ELÄINTEN SORKKAVAURIOT ja revähtymät aiheuttavat tilalle taloudellisia menetyksiä paitsi hoitotyön lisääntymisenä myös tuotannon menetyksinä. Myös hoitajien liukastumisella voi olla ikäviä ja pitkäkestoisia seurauksia töiden sujuvuuteen. Urituspalvelulla liukkaista lattioista saadaan jälleen turvalliset liikkua sekä eläimille että ihmisille.

Faban urituspalvelu toteutetaan koneella, joka tekee 3–4 millimetriä syvää uraa neljän senttimetrin välein. Näin syntyy sorkkaystävällinen, mutta liukkautta estävä uritus, joka voidaan toteuttaa kaikkiin lattiatyyppeihin. Uritus tehdään laitteistolla, joka on pölytön, hiljainen eikä vaadi eläinten poistamista navetasta. Päivässä saadaan uritettua lattiapintaa noin 200-250 neliömetrin verran. Palvelu toteutetaan arkirutiineja häiritsemättä.

Kysy lisää urituspalvelusta jo tänään:
Jaakko Rusanen, puh. 040 311 5710 tai
jaakko.rusanen@faba.fi

Jolly Jumperia pitää hieman houkutella tervehtimään vieraita ja esittelemään kaulassaan olevaa Moocall Heat-pantaa.

Emojen korva-merkit on helppo laittaa ja ne kestävät hyvin paikoillaan.

Riikka Sarajuuri-Kylänpää on ollut tyytyväinen Moocall Heatin toimintaan.

Moocall Heat osaa hommansa

Ellän tilalla Laitilassa Jolly Jumper sonnina ujoistuttaa. Tai sitten sillä olisi mielestään parempaakin tekemistä kuin tulla tilavierailijoiden kuvattavaksi. **Riikka Sarajuuri-Kylänpää** kehuu tilansa astujasonnia hyväluonteiseksi ja mukavaksi työkaveriksi samalla, kun lähtee hakemaan muhkeaa herefordia laumansa keskeltä hieman lähemmäksi uteliaana odottavia vierailijoita.

Syynä vierailuun on tilalle alkukesästä ensimmäisenä Suomessa asennettu Moocall Heat-laitteisto, joka on emokarjoille tarkoitettu uutuus. Laitteisto seuraa kiimoja ja astumisia sekä kertoo tiineet ja tyhjiksi jääneet eläimet. Sen avulla saadaan tieto myös poikimisajankohdista. Jolly Jumperin kaulassa on laitteistoon kuuluva Moocall Heat-panta. Kaulapannassa olevan lähettimen sekä emojen korva-merkkien avulla ohjelma tunnistaa yksilöllisesti kunkin emon ja seuraa sonnina ja emojen etäisyyttä ja käyttäytymistä.

"Pantaa on pitänyt kesän mittaan hieman kiristää, mutta hyvin se on pysynyt eikä tunnu häiritsevän eläintä", Riikka kertoo tyytyväisenä ja kehuu samalla akun kestoa. Panta saa olla sonnina kaulassa koko kesän.

Emojen korva-merkkien laitto sujui rapsutuksiin tottuneille eläimille hel-

posti eikä yhtään merkkiä ole pudonnut, vaikka laumat viettävät aikaansa myös metsälaumalla.

Moocall lähettää Riikan kännykkään ilmoituksen kiimassa olevista emoista sekä tiedon sonnina kanssa käymisestä emon kanssa. Seuraavalla kiimakerroksella nähdään, uusiiko kiima. Jos kiimaviesti tulee uudestaan, eläin ei ole vielä tiineenä, muutoin ohjelma merkitsee sen kantavaksi ja laskee sille poikimispäivän. Heinäkuun alussa näytti lupaavasti siltä, ettei tyhjäksi jääviä eläimiä ole lainkaan. Yhden kohdalla oli tosin vielä pientä epävarmuutta, koska astumisesta oli niin vähän aikaa.

Tilan poikimiskausi kestää noin puolitoista kuukautta ja valvonta on hoidettu vuorottelemalla porukalla ympäri vuorokauden. Moocall Heat tuo toivottavasti helpotusta hektisimpään poikima-aikaan, kun poikimisajankohdat ovat nyt aiempaa tarkemmin tiedossa.

"Hieno keksintö ja on kyllä täyttänyt sille asetetut odotukset. Lisäksi on erittäin kiinnostavaa nähdä, miten tarkkaan laitteen laskemat poikimispäivät pitävät", Riikka kehaisee lopuksi ja kertoo harkitsevansa toisen pannan hankkimista ensi keväänä. Pihatossa Jolly Jumper näyttää myhäilevän tyytyväisenä – sekini on hoitanut hommansa. **f**

Ellän tila, Laitila

Riikka Sarajuuri-Kylänpää

50 emon karja sekä lihaksi kasvatettavia sonneja angus-hereford-risteytyksiä

kaksi astujasonnia: JJ Jolly Jumper ja KB Nevada, molemmat herefordeja

Moocall Heat käytössä alkukesästä 2018 alkaen

HK:n sopimustuottaja

Kotieläinpalvelut ICAR-laatu- auditoinnissa

➤ ICAR (The International Committee for Animal Recording) on kansainvälinen organisaatio, jonka laatustandardia noudatetaan 60 maassa. Laatustandardia haettiin tänä vuonna Faban palveluista lypsykarjan rakennearvostelulle ja emolehmätarkkailulle. Lypsykarjan rakennearvostelu sekä emolehmätarkkailupalvelu auditoitiin keväällä ja palveluissa käytettyjen menetelmien todettiin täyttävän ICAR-standardin vaatimukset.

➤ ICARin auditoijien kanssa käytiin läpi suomalaista tapaa hoitaa emolehmätarkkailua, laskea korjattuja painoja ja jalostusarvosteluja. Lisäksi he tutustuivat tarkkailuun käytännössä Toivettulan angus-tilalla.

➤ Emotarkkailu arvioitiin ensimmäistä kertaa. Palaute oli hyvää, mutta kehitettävääkin löytyi: ICAR ohjeisti tarkastuttamaan vaakojen toiminnan tilan ulkopuolisen tahon toimesta. Alustavan käsityksen mukaan tarkastuksen voi tehdä esimerkiksi vaakamyyjä tai Faban emolehmäasiantuntija tilakäynnin yhteydessä. Tarkastus koetaan myös tiloilla tarpeelliseksi, sillä virheelliset mittaustulokset johtavat jalostustyötä harhaan.

➤ Seuraava ICARin auditointi on Suomessa viiden vuoden kuluttua. Auditointivuoroon astunee tuolloin lihakarjan rakennearvostelu.

Pirkko Taurén ja Kaisa Sirkko

KAISA SIRKKO

Auditointitilaisuudessa Toivettulan tilalla Toijalassa keskustelevalle Hannu Toivettula, Minna Toivettula, auditoijat sekä Juhon Kyntäjä MTEchistä. Tilalla vaa'an taaraus on hallinnassa ja vaaka toimii oikein.

- Poikimahelpous isänä 109
- Kasvu 112
- Luokittuminen 106

Jensuis PP

Jensuis on ranskalainen limousinsonni, joka on lypsykarjojen käytettävissä y-seksattuna siemenenä. Ranskassa tämän sonnin siementä on tarjolla myös x-seksattuna, joten Faba voi tarjota myös sitä asiakkailleen kiinnostuksen mukaan. Jensuisin vasikat syntyvät helposti, ja niillä on hyvä lihaksikkuus ja kasvukyky. Sonni on homotsygootti nupo, joten kaikki sen jälkeläiset ovat syntymänuvoja. Jensuis on huippusonni, joka on saanut paljon arvostusta myös limousin-kasvattajien keskuudessa.

- Poikimahelpous isänä 119
- Kasvu 119
- Luokittuminen 120
- Teurasominaisuuksien yhdistelmäindeksi 128

Gimli

Gimli on toinen tänä vuonna myyntiin tullut sonni, jota tarjoamme y-seksattuna siemenenä risteytyskäyttöön niin lypsy- kuin myös emokarjoihin. Sonnilla on erittäin hyvät poikimahelpousarvostelut. Kun sen vasikat omaavat lisäksi erinomaisen kasvukyvyn ja hyvät teurasominaisuudet, uskalttaa tätä sonnia todella suositella!

- Poikimahelpous isänä 109
- Kasvu 127
- Luokittuminen 125
- Teurasominaisuuksien yhdistelmäindeksi 131

Happy

Happy on uusi nimi Faban blondi-sonnien korkeatasoiseen joukkoon. Sonni on Ranskan rankingissa kolmanneksi paras blondi-sonni, joka jättää erinomaisia kasvuja ja huippuhuivia teurasominaisuuksia. Tässä on tähti lypsykarjatilojen käyttöön!

Äksä (J Valon x R. Kapsu) lähestyy 80 000 kilon rajaa. Se edustaa kestäväää ja helppohoitoista Rasti-perhettä.

Kultakimpaleita huuhteluista

Pasi Rinteen ja Miina Kuusimo-Rinteen karjaan on syttynyt viime vuosina useita tähtiä. Tämä on pitkälti alkiohuuhtelujen ja -siirtojen ansiota. Tilalla olisi ollut halu laajentaa, mutta tontin rajat ovat tulleet vastaan. Laajennuksen sijaan Pasi ja Miina keskittyvät alkioihin ja tiukkaan karsintaan.

Teksti Mikko Säynäjärvi | Kuvat Johanna Vuori

Alkioura sai lentävän lähdön jo 2004. Tuolloin **Pasi** ja **Miina** ostivat viisi alkioita, joista jokaisesta syntyi lehmävasikka. Alkiomenestystä on riittänyt siitä asti. Siirtoja on kertynyt yli 70, ja niistä on syntynyt reilut 40 vasikkaa.

Menestyviä maahanmuuttajia

Viime vuosina eläinten taso on noussut ostoalkioiden ansiosta huomasti. Viidestä tanskalaisesta alkioista (Rodgers x Bookem) saatiin marraskuussa 2015 kolme hiehovasikkaa ja kaksi sonnia.

Näistä kaksi hiehoa, Maahanmuuttaja (+29) ja Mamu (+24), huuhdeltiin edellisvuoden lopussa ja saaliiksi saatiin 33 siirtokelpoista alkioita. Sopimushuuhteluissa käytettiin VH Optimalia ja VH Spectreä.

Karjassa on nyt jo useita Maahanmuuttajan ja Mamun tyttäriä. Näistä paras on Offline (+34). Lisäksi Maahanmuuttajan poika, VH Oonsun (VH Optimal), sai juuri ensimmäisen arvostelunsa, ja vieläpä huipputuloksen gNTM +32.

Menestys ei jää holsteinien varaan, sillä ayrshire-hiehot Olki (VR Folmer x VR Alavire), +23, ja Palpakka (VR Viljar x VR Ero), +26, huuhdellaan kotona VikingGeneticsin sopimushuuhde- luissa. "Pienestä pitäen olen niitä paimennut. Ne ovat minun kultakimpaleitani, enkä halua luopua niistä", Miina perustele- ee kotona tehtäviä huuhde- luja.

Kolmen rodun voimalla

Miina on vankkumaton holsteinien ystävä. "Minulla pitää olla pieni koira, iso auto ja kookas lehmä", Miina kertoo. Pasi puolestaan korostaa rodun sijasta lehmien yksilöllisyyttä. Ayrshiret ovat kuitenkin menestyneet, joten niiden osuus pysyy merkittävänä.

Jersey-lehmiäkin tulee, vaikka kooltaan ne eivät vastaa Miinan ihannetta. Toistaiseksi ainut jersey on tanskalaisesta alkioista syntynyt Oregano (VJ Rodme x DJ Logo). Sekin huuhdellaan lähiaikoina. Lisäksi Miina on halukas ostamaan hyviä tanskalaisia jersey-alkioita.

"Arvostan kestävyttä ja helppohoitaisuutta, jopa hieman tuotoksen kustannuksella. Jalostusasiantuntija **Kirsi Honka- pirtin** kanssa olemme alkaneet kiinnittää enemmän huomiota pitoisuuksiin ja tuotokseen. Tosin tuotoksen nostaminen on meidän täysrehuruokinnassamme melko vaikeaa. Liharotuisuuden osuuden olemme onnistuneet nostamaan kestävyys- ja alkioiden ansiosta jo 70 prosenttiin", Miina kertoo. **f**

**Miinan ja Pasi-
terassilla avau-
tuu hieno
pääjähä-
mäinen
maisema.**

Kotirinne, Sysmä

Omistajat Pasi Rinne ja Miina Kuusimo-
Rinne

Lapset Jone, Jere, Jimi, Jari, Juha, Meline
ja Maria

Pihatto vuodelta 2000, laajennettu 2009

Lypsyasema 2 x 8 kalanruoto

Puolet makuuparsista hiekalla

120 lypsävää, joista 60 % ayrshirejä ja 40
% holsteineja.

Keskituotos 9 500 kg

Tilalla oma typpisäiliö, seminologit
siementävät

FabaJASU, -KUTSU, -HELMi ja -RANE
käytössä

Kaikki hieho-vasikat genomitestattu 2014
alkaen

Heatime hiehoilla vuodesta 2016

Peltoa 100 ha vuokramaineen

Metsää 50 ha

Pasi ja Miina hoitavat tilan työt

"Hiehohotellit ovat maidontuottajan ja kasvattajan etu. Molemmat voivat keskittyä oleellisiin asioihin ja kehittämään tilaansa", Jyrki Välimäki summaa.

Karjassa talon turva

Jyrki Välimäki on nakkilalaisen kotitilansa isäntä neljännessä polvessa. Aikoinaan Wälimäen torppaan kuului pari hehtaaria peltoa ja muiden torppien tavoin navetassa oli muutama lehmä, sikoja ja kanoja. Tänäpäin peltoa on viljelyksessä noin 200 ha ja myös eläimet ovat palanneet Välimäen tilalle. Kanat ja siat ovat enimmäkseen kotitarpeiksi, mutta 140 hiehon hiehohotelli tuo työtä ja tasaista tuloa.

Teksti ja kuvat **Mikko Säynäjäjärvi**

Tilalla oli sikoja 1960-luvun loppupuolelta aina vuoteen 2011. "Sikatalous oli kannattavaa aina EU-jäsenyyteen asti. Lähes kaikki pihapiirin rakennukset tehtiin silloin. Sitten ajat muuttuivat. Vuonna 2003 tehdyn emakkosikalan laajennuksen olisi voinut jättää tekemättä", **Jyrkin** äiti **Soili** kertoo.

Kasvatustiloja tarvitaan

Sikojen lähdettyä koitti kuuden vuoden karjaton kausi. "Sen ajan kokeneena voin sanoa, että karja on talon turva. Viljanviljelijällä tilipäivät ovat harvassa, mutta karjallisella niitä on sentään vähän tiheämmässä", Jyrki, 47, toteaa.

Hänen mielestään lopettamista harkitsevien kannattaa miettiä tarkkaan. "Tarvetta hiehohotelleille olisi todella paljon. Työtä-hän eläimissä on järjestöinä, mutta kyllä siinä tilakin kehittyy. Sitten kun on ollut vuoden ilman eläimiä, on todella vaikeaa aloittaa karjanpitoa uudestaan", Jyrki jatkaa.

Tyhjät tilat tuottamaan

Eläinten paluusta tilalle voi pitkälti kiittää Jyrkin puolisoa **Anu Hietasta**, 42. Hänen mukanaan tulivat possut ja kanat sekä nautakarjatietämystä. Hän toimii edelleen osa-aikaisena lomitajana. "Jyrki on vanhastaan sika- ja konemies, joten navettahommat ovat pääosin minun vastuullani", Anu kertoo.

Siemennykset sujuvat hienosti. "Jauhot eteen ja koko ryhmä on kiinni lukkoaidassa", Anu Hietanen kehuu.

"Kasvatustiloille oli kysyntää ja meillä oli sikalarakennukset tyhjiään, joten päätös ryhtyä karjankasvattajaksi tehtiin ja toteutettiin nopeasti. Teimme sopimuksen yhden karjan kanssa ja ensimmäiset 40 vasikkaa muutti meille syyskuussa 2017. Keväällä navetta täyttyi ja nyt kierto on päässyt käyntiin", Jyrki kertoo.

Päästä kiinni turvallisesti

Faban seminologit siementävät ja tekevät tiineystarkastukset. Hiehot siemennetään kotitalalle tehdyn FabajASUn mukaan. Toistaiseksi kiimantarkkailu on Anun vastuulla, mutta hän toivoo saavansa pian apua SenseTime-järjestelmästä. "Minä löydän kyllä kiimat, mutta Jyrki ei oikein osaa tulkita hiehojen takapäitä. Näyttöä hän osaa kyllä lukea", Anu tokaisee.

Siemennettävät hiehot ovat vanhassa lihasikalassa. Valkoiset seinät ja hyvä ilmanvaihto tuovat avaruutta ja valoa. Karsinoissa on lukkoaidat, joten siemennykset sujuvat kätevästi. "Jaan jauhot siemennettävän hiehon karsinan eteen vasta seminologin tultua, joten kiinniottoon ei mene aikaa", Anu kertoo.

Välimäki, Nakkila

Omistaja Jyrki Välimäki

Jyrki hoitaa peltotyöt

Puoliso Anu Hietanen vastaa navetasta

Vanhat emakko- ja lihasikalat remontoitu
140 vasikan ja hiehon pihatoiksi

Kasvatusta yhdelle karjalle

Peltoa vuokramaineen noin 200 ha

Anulla ja Jyrkillä on ahkeria apulaisia. Jyrkin poika Juho on saanut kaverikseen Anun kummipojan Matiaksen. Sinin työpanos saa Jyrkiltä suuret kiitokset.

Valoisissa ja turvallisissa tiloissa on hyvä tehdä töitä.

Apua annetaan ja saadaan

Jyrki on aiemmin toiminut myös koneyrittäjänä, mutta on nyt päätoiminen viljelijä. "Edelleen autan naapureita peltohommista. Kaikilla kun tuntuu olevan pula ammattitaitoisesta työvoimasta", Jyrki toteaa.

Omalle tilallekin apu on tervetullutta. Anun isä **Ismo**, naapuri Tero ja ennen kaikkea lähistöllä asuva lukiolainen **Sini Suominen** ovat suureksi avuksi. "Sini on navettatöistä innostunut ja työtä pelkäämätön nuori. Hänen kaltaisiaan tarvitaan", Jyrki kehuu. **f**

katse eteenpäin

Hiehot ovat kotiutuneet Tuomaanniemeen ja Remu on tullut tutuksi.

Uutta kohti

Jarkko Ohtonen ja Tanja Korkalainen ostivat itselleen maatilan 2011. Tila sijaitsee Kuhmossa kauniilla Tuomaanniemellä. Lehmät ovat vielä Jarkon kotitilalla 14 kilometrin päässä, mutta hiehot ovat jo muuttaneet uuteen paikkaan. Lehmien vuoro on ensi vuoden loppupuolella, kun uusi robottipihatto valmistuu.

Teksti ja kuvat **Mikko Säynäjärv**

Jarkko, 30, ja Tanja, 30, aloittivat karjanpidon Jarkon vanhempien kanssa. Kesällä 2016 he ryhtyivät yrittäjiksi ja aloittivat tilan järjestelmällisen kehittämisen. Tuotosseurantaan liittyminen ja FabaJASUn aloittaminen olivat ensiaskeleet. Niistä Jarkko ja Tanja ovat edenneet jo kaikkien hiehovasikoiden genomitestaukseen.

Tuloksia ja karsintaa

”Genomitestaus on helkutin hyvä juttu”, Jarkko tokaisee. ”Odotamme tuloksia aina innolla, sillä sitten pääsemme karsimaan. Testaus on niin helppoa korvamerkeillä”, Tanja jatkaa.

Yksi parhaista testatuista on Ofelia (VH Brixton x VH Grafit) +19, jonka emä Minni, GP-84, on Tanjan mukaan oikein mainio lehmä.

Karjan eläinaines on alun perin varsin hyvä. Karjan 35 lehmästä holsteineja on 70 prosenttia ja ayrshireä 30. Keskituotos on 10 049 kiloa ja pitoisuudet ovat 4,7 ja 3,7. Ayrshiren jalostustavoitteet ovat lypsettävyys ja jalat. Holsteinilla jalkojen ohella painotetaan utareterveyttä.

Innolla eteenpäin

”Kehitystä pitää olla. Kun täällä haluaa asua ja elää, niin eteen-

Tästä kelpaa ihailla oman tilan pihapiiriä.

Uuden navetan "rappusilla".

päin on mentävä", Jarkko toteaa. Yhden robotin navetta on ollut jo pidempään Jarkon ja Tanjan mielissä. FabaINTO-palvelusta he kuulivat reilu vuosi sitten Valion tilaisuudessa. "Hetimituli mieleen, että se pitää tehdä", Jarkko kertoo.

Viime toukokuussa FabaINTO-sopimus sitten tehtiinkin. Ennen sitä he olivat lisänneet huomattavasti X-Vik-siemenen käyttöä. Korkeimmillaan niiden osuus lypsyrotusiennöksistä oli 70 prosenttia. VH Highway, VH River, VH Monty P VH Python ja VR Hashtag ovat olleet ahkerassa käytössä.

Yksi huoli poissa

Alun perin tarkoitus oli hankkia runsaasti vasikoita. "Faban **Anita Hyvösen** ehdotuksesta päätettiin turvautua lopettavaan karjaan. Näin saisimme lehmä suoraan lypsyyteen", Tanja kertoo. "Eipä tarvitse stressata. Lehmät ja tarvittavat hiehot löytyvät varmasti lähistöltä", Jarkko kertoo.

Jarkon ja Tanjan aika menee arkityön, laajennussuunnitelmien ja tietenkin lasten, **Oskar**in, 5, ja **Laurin**, 3, kanssa. "Hirvimetsälle yritän päästä, mutta kelkkailu on jäänyt kiireiden vuoksi", Jarkko toteaa. Tanjalle puolestaan koirat, Remu, Piki ja Riko sekä neljä lammasta riittävät harrastukseksi tällä hetkellä. **f**

Tuomaanniemi, Kuhmo

Jarkko Ohtonen ja Tanja Korkalainen

Keskituotos 35,5: 11 199 kg EKM

Lehmät Jarkon kotitilalla ja hiehot Tuomaanniemessä

Yhden robotin navetta valmistuu vuoden 2019 loppupuolella

FabaINTO-sopimus toukokuussa 2018

Peltoa 60 ha ja raiviota 30 ha

Metsää 250 ha

Jalostustavoitteet: Holstein utareterveys ja jalat, ayrshire lypsettävyys ja jalat

12 000 EKM on huikea saavutus

Tänä kesänä fabalaisilla on ollut kunnia viedä onnittelukakkuja asiakastiloille, joiden viime vuoden tuotos ylitti huikeat 12 000 EKM kg. Faban sosiaalisen median kanavilla onkin kuluneen kesän ajan saatu ihailia kuvia iloisista juhlahetkestä ympäri Suomen.

KAIKILLE MENESTYNEILLE tiloille yhteistä on oma, toimiva konsepti. Jalostuksellisesti korkeatasoiset ja hyvin tuottavat, terveet eläimet yhdistettynä huolelliseen hoitoon, ruokintaan sekä tilan johtamiseen ovat usein esiin nousseita menestyskijöitä.

Ohessa on satunnaisesti poimittuna muutamia juhlahetkestä otettuja kuvia. Kaikki kuvat löytyvät kokonaisuudessaan Faban Facebook-sivuilta: <https://fi-fi.facebook.com/fabaosk/>

Keiteleellä Paanasen Erjan ja Markun tilalla hienoa saavutusta juhlistettiin aurinkoisessa kesäsäässä. Viime vuoden aikana tilan lehmät tuottivat maitoa 12 729 EKM kg. Hienosta karjasta on myyty hieho Maaherran Mustikki ET ydinkarjaan vuonna 2016.

Pälkäneeltä löytyy idyllinen Heikkilän Juustola. Juustolan herkkulisiin tuotteisiin saadaan maito tilan kova-tuottoisen karjan lypsämänä. Annika Heikkilän ja Pekka Moisio tilalla kesä oli kiireistä aikaa siinä missä muillakin tiloilla, mutta isäntäpari ehti hetkeksi istua kakun äärelle juhlistamaan loistavaa EKM-tulosta.

Tämä kakku nautittiin kahvien kera Suni Mty:n tilalla Mynämäen Mietoissa. Sukoisten karja on jo kauan ollut yksi Varsinais-Suomen parhaista. Tilalla seitsemän lehmää on yltänyt 100-tonnariksi ja kahdeksas on tuloillaan 99 000 kiloa lypsäneenä. Karjassa on ollut myös 150-tonnari.

Kukkulan tilalla Sievissä tämän vuoden EKM-tavoitteeksi asetettiin 12 500 kg, mutta rajapyykkiä alettiin lähestyä jo heinäkuussa. Isäntäpari Hanna ja Juho Nivalan mielestä hienoon saavutukseen ovat vaikuttaneet muun muassa ruokinta, runsas lihasonnin käyttö sekä ensikoiden siirtymisen kolmannen robotin myötä omaksi ryhmäkseen.

Somerolla 12 000 EKM -onnittelukakun vastaanottivat Hannele ja Risto Nikkanen. Tilan isännöys on siirtymässä Juholle, joka valitettavasti ei päässyt mukaan kuvaan. Kovan tuotoksen tekeminen tilalla varmasti jatkuu myös tulevan isännän ottaessa homman haltuunsa.

Hyödy bonuksesta!

► Muistathan, että Faban jäsenenä ostosi kerryttävät asiakasbonusta!

► Faban jäsenyys tuo lisäarvoa karjatilaille, sillä jäsenille kertyy bonusta kaikista ostetuista siemenannoksista, siemennys- ja hedelmällisyyspalveluista, alkionsiirtopalveluista sekä karjan jalostuspalveluista ja kaikista ostetuista tarvikkeista. Bonusta kertyy 0,5 – 5 % ostoista, taso määräytyy karjatunnuskohtaisten laskutustietojen perusteella. Investointityypiset tuotteet eivät kerrytä bonusta.

► Ostoskertymä lasketaan arvonlisäverottomasta laskutusmäärästä ja jokaisella vuosineljänneksellä laskenta käynnistyy alusta. Kalenterivuoden kolmen kuukauden mittaisten bonusjaksojen kertymät lasketaan vuodenvaihteessa yhteen. Hyvityskertymä maksetaan seuraavan kalenterivuoden ensimmäisellä neljänneksellä, joko ostohyvityksenä laskulla tai tilitietoilmoituksen perusteella suoraan karjatunnuksen omistajan pankkitilille. Asiakkaalle tilitettävän bonuskertymän alaraja on 30 euroa.

► Lue lisää asiakasbonuksesta: <http://www.faba.fi/fi/asiakasbonus>

► Keskittäminen kannattaa – keskitä ostot ja hyödy bonuksesta!

BONUSTA KERRYTTÄVÄT

ALKIONSIIRTO-

TARVIKE-OSTOT

SIEMENNYS-

JA HEDELMÄLLISYYS-PALVELUT

JALOSTUS-

PALVELUT

Alkioilla tehokkuutta jalostukseen

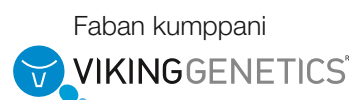
Kun olet kiinnostunut karjan tehokkaasta jalostamisesta ja haluat nopeasti tuloksia, valintasi on alkio. Saat parasta mahdollista eläinainesta tautiturvallisesti ja helposti.

- Saavuta jalostustavoitteet nopeammin
- Uudista karjaa tehokkaasti ja turvallisesti
- Vaihda rotua sujuvammin
- Edisty taloudellisesti tärkeiden ominaisuuksien jalostamisessa

Alkioilla kaikki poikivat hyviä vasikoita!

Lue lisää: www.faba.fi/palvelut/alkiot

Tuorealkio 150 € + alv.
Pakastealkio 250 € + alv.

Pidämme lehmäsi terveinä

Emovetin eläinlääkäreiden terveydenhuoltopalvelu on karjan sairauksien ennaltaehkäisyä ja tilan kehittämistä yhdessä karjanomistajan kanssa.

Eläinlääkärimme tekevät kattavan terveydenhuoltosuunnitelman sekä auttavat löytämään ne oleelliset parannukset, joilla eläimet saadaan pysymään entistä terveimpinä ja tuottavampina. Terveydenhuoltopalveluihin voit hyödyntää myös Neuvo2020-tukea.

Emovetin eläinlääkärit ovat luotettavia nautojen terveydenhuollon edelläkävijöitä. Ennaltaehkäisevällä ja suunnitelmallisella terveydenhuollolla varmistat karjasi hyvinvoinnin ja tuottavuuden.

**Tutustu Emovetin palveluihin ja eläinlääkäreihin:
www.emovet.fi/palvelut**